

Kompetenta institūcija
darbā aizsardzības jautājumos

Veidosim vidi sev apkārt!

www.aina.lv

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Ugunsdrošība uzņēmumā

**Darba aizsardzības
vecākais speciālists
Ziedonis Liepiņš**

RĪGA, 2019

Ugunsdrošības noteikumi

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Ugunsdrošība – kā organizēta darbība risku samazināšanai.

Ugunsdzēsība – darbība seku likvidēšanai.

Lai nebūtu jācīnās ar sekām tad jāizvērtē un jāsamazina ugunsgrēka iespējamie izcelšanās riski.

Ugunsdrošības instrukcija un instruktāža

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

**„Ugunsdrošības instruktāžu veic par ugunsdrošības instrukcijā
norādīto informāciju, kas tieši attiecas uz nodarbināto.”**

Ugunsdrošības instruktāžu veic:

190.1. izglītības iestādēs – ne retāk kā divas reizes gadā;

190.2. ārstniecības un aprūpes iestādēs – ne retāk kā četras reizes gadā;

190.3. citos objektos – ne retāk kā reizi gadā.

Pienākumi

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Personu pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai darbības, kas var izraisīt ugunsgrēku, kā arī, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.

Ja izcēlies ugunsgrēks fiziskajai personai ir pienākums:

- ziņot par to VUGD, zvanot uz numuru 112, nosaucot ugunsgrēka izcelšanās;
- adresi vai vietu un ziņotāja vārdu, uzvārdu, kā arī sniegt pieprasīto papildu;
- informāciju par ugunsgrēku;
- informēt UDzGDV par cilvēkiem, kuri atrodas ugunsgrēkā.

Aizliegts

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Aizliegts: ekspluatēt elektroinstalāciju, elektroiekārtu un elektroierīci, kura nav nodrošināta ar aizsargierīci (piemēram, drošinātāju, aizsargslēdzi);

lietot nekalibrētu vai paštaisītu elektroinstalācijas, elektroiekārtas vai elektroierīces aizsargierīci (piemēram, drošinātāju, aizsargslēdzi);

ekspluatēt vadus un kabelus ar bojātu izolāciju, kā arī savienot tos tā, ka rodas neatbilstoša pārejas pretestība;

sprādzienbīstamā vidē lietot elektroinstalāciju, elektroiekārtu un elektroierīci, kura nav atbilstoši aizsargāta.

Ugunsdzēsības līdzekļi

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Atbildīgā persona nodrošina ugunsdzēsības aparāta tehniskā stāvokļa **apskati** un tehnisko apkopi.

Atbildīgā persona nodrošina ugunsdzēsības aparāta tehniskā stāvokļa vizuālo apskati (**novērtējumu**) ne retāk kā reizi gadā, bet, ja ugunsdzēsības aparāts atrodas:

- publiskā objektā, pasažieru sabiedriskajā transportlīdzeklī, pasažieru sabiedriskajā dzelzceļa vagonā vai pasažieru sabiedriskajā kuģošanas līdzeklī (izņemot ugunsdzēsības aparātus, kas ievietoti speciāli aprīkotā skapī) – ne retāk kā reizi **sešos mēnešos**;

- neapkurinātā objektā vai teritorijā – ne retāk kā reizi **sešos mēnešos**.

Par ugunsdzēsības aparāta tehniskā stāvokļa vizuālo apskati (novērtējumu) izdara atzīmi attiecīgajā uzlīmē uz ugunsdzēsības aparāta.

Ugunsbīstamie darbi

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Darba veicējam ir normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iegūta atbilstoša kvalifikācija, un tas ir speciāli instruēts ugunsbīstamo darbu veikšana.

Vietu, kur paredzēts veikt ugunsbīstamo darbu, 5 m attālumā atbrīvo no degtspējīgiem materiāliem.

Ja vietu, kur paredzēts veikt ugunsbīstamo darbu, 5 m attālumā nav iespējams atbrīvot no degtspējīgiem materiāliem, tos aizsargā no aizdegšanās.

Ugunsbīstamo darbu vietu pastāvīgi attīra no degtspējīgiem materiāliem.

Norīkojums ugunsbīstamiem darbiem

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

11. pielikums Ministru kabineta
2016. gada 19. aprīļa noteikumiem Nr. 238

Norīkojums ugunsbīstamā darba veikšanai

(norīkojuma sastādīšanas vieta)

(norīkojuma sastādīšanas datums)

I daļa (aizpilda pirms ugunsbīstamā darba veikšanas)	
1. Objekta vai objekta teritorijas nosaukums un adrese	
2. Darba veikšanas vieta	(norāda ugunsbīstamā darba veikšanas vietu)
3. Darba veids	(norāda ugunsbīstamā darba veidu)
4. Objekta atbildīgā vai pilnvarotā persona	(norāda juridiskās personas nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi, pilnvarotās personas vārdu, uzvārdu vai fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu)
5. Darba veicējs un pilnvarotā persona	(norāda juridiskās personas nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi un fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu)
6. Darba uzsākšanas datums, laiks	plkst. (dienu, mēnesi, gadu) (stundas, minūtes)
7. Darba beigšanas datums, laiks	plkst. (dienu, mēnesi, gadu) (stundas, minūtes)
8. Par sagatavošanas darbiem atbildīgā persona	(norāda juridiskās personas nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi vai fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu)

Paraksti:

Objekta atbildīgā vai pilnvarotā persona _____
(vārds, uzvārds, paraksts)

Darba veicējs vai pilnvarotā persona _____
(atbildīgās personas vārds, uzvārds, paraksts)

II daļa (aizpilda pēc ugunsbīstamā darba izpildes)	
9. Darbs pabeigts un darba izpildes vieta sakārtota	plkst. (dienu, mēnesi, gadu) (stundas, minūtes)
10. Persona, kas atbild par darba vietas uzraudzību četru stundu laikā pēc darba izpildes beigām	(norāda juridiskās personas nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi un fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu)

Paraksti:

Objekta atbildīgā vai pilnvarotā persona _____
(vārds, uzvārds, paraksts)

Darba veicējs vai pilnvarotā persona _____
(atbildīgās personas vārds, uzvārds, paraksts)

III daļa (aizpilda četras stundas pēc ugunsbīstamā darba pabeigšanas)	
11. Darba vietas uzraudzība pabeigta un ugunsgrēka apdraudējuma nav	plkst. (dienu, mēnesi, gadu) (stundas, minūtes)
12. Par darba vietas uzraudzību atbildīgā persona	(norāda juridiskās personas nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi un fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu)

Paraksti:

Objekta atbildīgā vai pilnvarotā persona _____
(vārds, uzvārds, paraksts)

Darba veicējs vai pilnvarotā persona _____
(atbildīgās personas vārds, uzvārds, paraksts)

Piezīme. Norīkojumu var apvienot ar cita veida bīstamo darbu veikšanai paredzētu dokumentu, ja tā saturs atbilst šā pielikuma prasībām.

Attālums līdz ugunsdzēsības aparātam

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Maksimālais attālums no jebkuras vietas telpā ugunsdzēsības aparāta atrašanās vietai:

publiskā objektā nedrīkst pārsniegt 20 metrus;

sprādzienbīstamā objektā vai teritorijā nedrīkst pārsniegt 15 metrus;

ražošanas un noliktavu objektā vai teritorijā nedrīkst pārsniegt:

- 40 metrus, ja ugunsslodze mazāka vai vienāda ar 300 MJ/m^2 ;

- 30 metrus, ja ugunsslodze lielāka par 300 MJ/m^2 .

Evakuācija

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

239.punkts paredz, ka: “Publiskā vai saimnieciskās darbības objektā, tā ugunsdrošības nodalījumā, objekta stāvā un telpā aizliegts atrasties:

239.1. vairāk par 50 cilvēkiem, ja ir viena evakuācijas izeja;

239.2. vairāk par 500 cilvēkiem, ja ir divas evakuācijas izejas;

239.3. vairāk par 1000 cilvēkiem, ja ir trīs evakuācijas izejas.”

Evakuācijas ceļa paltums

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

241.punktā noteikts minimālais evakuācijas ceļa platums:

ja evakuācijas ceļa brīvais platums ir 1 m, pa to atļauts evakuēt līdz 50 cilvēkiem;

... līdz 250 cilvēku evakuācijai nepieciešamais evakuācijas ceļa platums ir vismaz 1,2 m;

ja evakuējamo skaits no telpas vai no vienā stāvā izvietotajām telpām pārsniedz 250 lietotājus, evakuācijas ceļa summārais platums katriem nākamajiem 100 lietotājiem ir par 50 cm lielāks;

ārstniecības un aprūpes iestādēs, ja evakuējamo cilvēku skaits pārsniedz 50, evakuācijas ceļa brīvais platums nedrīkst būt mazāks par 1,80 m.

Elektroinstalācija, elektroiekārta un elektroierīce

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Jaunajos noteikumos iekļauta termina “elektroinstalācija” definīcija, kas nosaka, ka elektroinstalācija ir “elektrosistēmas zemsprieguma daļa, kas pārvada un sadala elektroenerģiju lietotāja elektroietaisēs no elektroietaišu piederības robežas līdz elektroierīcei.”

Līdzās tam mainīts elektroinstalācijas (tai skaitā zemējuma un zibens aizsardzības ierīces) pārbaudes biežums. Noteikumu 56.punkts nosaka, ka: “Elektroinstalācijas (tai skaitā zemējuma un zibensaizsardzības ierīces) pārbaudi veic reizi 10 gados, bet, ja objektā vai teritorijā ir:

- 56.1. sprādzienbīstama vide, – reizi divos gados;**
- 56.2. ķīmiski agresīva vide, – reizi gadā.”**

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Rīcība ugunsgrēka gadījumā

Nekavējoties par ugunsgrēku paziņot Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni 112:

- ➡ **nosauciet objekta adresi;**
- ➡ **konkrētu ugunsgrēka izcelšanās vietu objektā;**
- ➡ **savu vārdu, uzvārdu;**
- ➡ **savu vai uzņēmuma tālruņa numuru;**
- ➡ **nenolikt klausuli pirms nav sniegta atbilde uz visiem ugunsdzēsības un glābšanas dienesta operatora jautājumiem.**

Galvenie norādījumi, kas jāievēro ugunsgrēka gadījumā!

- ➡ **Nemeklē, kur deg, bet glābies!**
- ➡ **Turies tuvāk grīdai, ja nepieciešams – rāpo!**
- ➡ **Virzies uz durvju pusi!**
- ➡ **Never vaļā durvis, ja to rokturis ir sakarsis!**
- ➡ **Aizsedz degunu un muti!**
- ➡ **Aizbāz durvju spraugas!**
- ➡ **Rāpo uz loga pusi!**
- ➡ **Nekavējies ēkas gaitenī, trepju telpā!**
- ➡ **Nelieto liftu!**
- ➡ **Kad esi drošībā, zvani Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienestam!**

UGUNSDROŠĪBAS ZĪMES

Ugunsdzēsības
krāns.

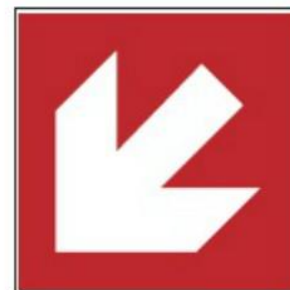
Ugunsdzēsības
un glābšanas
kāpnes.

Ugunsdzēsības
aparāts.

Tālrunis uguns-
dzēsības un glābšanas
dienesta izsaukšanai.

Virzieni uz ugunsdzēsības iekārtu un līdzekļu atrašanās vietu.

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Pirmās palīdzības sniegšana

Pirmā palīdzība attiecās uz katru. **Pirmās palīdzības mērķis** ir, lai katrs cilvēks pareizi saprastu tās pasākumu nozīmi un prastu to sniegt nekavējoši negadījuma vietā. Palīdzība ir svarīga tieši pirmajās dzīvībai kritiskajās minūtēs. Kad apstājusies elpošana un sirdsdarbība, tad draud briesmas galvas smadzenēm. Ja galvas smadzenes piecas minūtes nesaņem skābekli, tajās iestājas neatgriezeniski bojājumi.

Izsaucot neatliekamo medicīnisko palīdzību, esiet gatavi atbildēt uz jautājumiem:

- ➡ **KUR NOTICIS NEGADĪJUMS** – nosaukt precīzu negadījuma vietu;
- ➡ **KAS NOTICIS** – nosaukt iespējamās traumas cēloņus vai raksturot traumas apjomu;
- ➡ **CIK CIETUŠO;**
- ➡ u.c. jautājumiem.

1. ATVĒSINIET APDEGUMA SKARTO ĶERMEŅA DAĻU

Novietojiet cietušo ērtā pozā. Nekavējoties sāciet cietušās ķermeņa daļas atvēsināšanu, lejot aukstu ūdeni uz apdeguma **vismaz 10 minūtes** vai arī tik ilgi, kamēr sāpes cietušajam mazinās.

113

2. IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU

Izsauciet ātro palīdzību pa **tālruni 113**, ja cietušajam draud dzīvības briesmas. Pastāstiet ātrās palīdzības dispečeram, ka cietušajam ir apdegums. Pastāstiet, kas radījis apdegumu (atklāta liesma, karsts tvaiks, kodīgas ķīmiskas vielas, vai tml.), kā arī aptuveno apdeguma lielumu.

3. NOŅĒMIET VISU, KAS VAR SASPIEST SKARTO ĶERMEŅA DAĻU

Atvēsiniet apdegumu un vienlaikus uzmanīgi noņemiet visu apģērbu vai greznumlietas no apdeguma un tuvākās apkārtnes, pirms apdeguma vieta sāk pietūkt.

- Neņemiet / neplēšiet nost neko, kas ir pielīpis apdegumam!

4. PĀRSEDZIET SKARTO ĶERMEŅA DAĻU

Pārsedziet apdegumu ar sterilu pārsēju vai tīru pārsienamo materiālu. Regulāri novērojiet cietušā dzīvības pazīmes..

KĪMISKS ACS APDEGUMS

1. SKALOJIET CIETUŠO ACI

Pirms uzsākat palīdzības sniegšanu cietušajam, ja iespējams, uzvelciet vienreiz lietojamus cimdus.

Cietušo aci skalojiet zem lēni plūstošas ūdens strūkļas (zem krāna vai lejot acī ūdeni no tīras glāzes vai pudeles).

Jācenšas, lai skalojamais ūdens aiztecētu prom no veselās acs, kā arī no neskartās sejas daļas.

SVEŠKERMENIS ACI

Ja acī iekļuvusi metāla skaida metināšanas laikā, steidzami nogādāji cietušo acu traumpunktā. Negaidiet, līdz cietušajam parādīsies sūdzības par sāpēm acī, jo šādu sūdzību sākotnēji var arī nebūt.

2. UZLIECIET PĀRSĒJU

Uz savainotās acs uzlieciet sterilu acs pārsēju vai tīru nepūkojošos pārsienamo materiālu. Lūdziet to pašam cietušajam pieturēt pie bojājuma skartās acs vai viegli apsaitējiet ar saiti (neradot spiedienu uz traumēto aci un neberzējot to).

113

3. IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU

Ja cietušajam draud dzīvības briesmas, izsauciet ātro medicīnisko palīdzību pa tālruni 113 un izstāstiet ātrās palīdzības dispečeram, ka cietušajam ir acs trauma.

113

1. NOVĒRTĒJIET SITUĀCIJU, MĒGINIET PANĀKT CIETUSĀ REAKCIJU

Uzdodiet cietušajam jautājumus un viegli papuriniet viņu aiz pleca. Ja reakcijas tomēr nav, veiciet nākamās palīdzības soļus.

2. IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU

Ja pie cietušā esat viens pats, nekavējoties uzsāciet nākamās palīdzības soļus. Ja blakus ir kāds, kas jums var palīdzēt, palūdziet izsaukt ātro palīdzību pa tālruni 113 cietušajam, kurš ir bezsamaņā. Ātrās palīdzības dispečeram, ja iespējams, jāpāstāsta iespējamais cietušā bezsamaņas cēlonis, jānorāda adrese vai pēc iespējas skaidrāk jāraksturo vieta, kur atrodas cietušais, kā arī skaidri jāatbild uz citiem ātrās palīdzības dispečera uzdotajiem jautājumiem.

3. ATBRĪVOJIET ELPCEĻUS

Pārbaudiet, vai cietušā elpceļi ir brīvi un nenosprostoti. Izņemiet svešķermeņus no cietušā mutes dobuma, ja tādi ir saskatāmi. Atlieciet ar vienu roku cietušā galvu un ar otru roku paceļiet zodu, lai atbrīvotu elpceļus.

4. PĀRBAUDIET ELPOŠANU UN ASINSRITI

Noliecieties pie cietušā sejas un pārbaudiet elpošanu. Vērojiet krūškurvi (krūškurvja elpošanas kustības), ieklausieties elpošanā un mēģiniet sajūst elpu. Konstatējiet, vai cietušais ELPO normāli.

JĀ

NĒ

5. NOLIECIET CIETUŠO STABILAJĀ SĀNU GUĻĀ UN IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU PA TELEFONU 113 (Ja tas vēl nav izdarīts)

1. solis: Notupstieties ceļos pie cietušā. Noņemiet cietušajam brilles, ja tādas ir, izņemiet no kabatām lielus priekšmetus (mobilo telefonu vai lielu atslēgu saišķi).

2. solis: Pārļiecinieties, ka cietušajam abas kājas ir iztaisnotas. Sev tuvāko cietušā roku salieciet plecā taisnā leņķī pret viņa ķermeni un elkoni ar plaukstu uz augšu.

3. solis: No jums tālāk esošo cietušā roku pārļieciet pāri šķērsām viņa krūškurvim, lai plaukstas virspuse būtu pie jums tuvākā cietušā vai- ga. Salieciet no jums tālāko

cietušā kāju celi uz augšu, lai pēda būtu pie zemes.

4. solis: Velciet saliekto cietušā kāju uz savu pusi un pārveliet cietušo uz sāniem.

5. solis: Pārbaudiet, vai cietušajam augšējā kāja ir saliekta taisnā leņķī gan gūžas locītavā, gan celi.

6. solis: Atlieciet cietušā galvu atpakaļ un paceliet viņa zodu, lai elpceļi būtu brīvi. Atbalstiet cietušā galvu ar roku.

7. solis: Ja vēl neesat to izdarījis, izsaukt ātro palīdzību pa telefonu 113. Vērojiet cietušā dzīvības pazīmes.

5. IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU PA TELEFONU 113 (Ja tas vēl nav izdarīts) UN UZSĀCIET KARDIOPULMONĀLO REANIMĀCIJU (KPR)

1. solis: Ja iespējams un cietušā stāvoklis to atļauj (cietušajam, nav piemēram, mugurkaula traumas), novietojiet cietušo uz muguras – uz stingras pamatnes (grīdas, zemes).

2. solis: NOVIETOJIET ROKAS UZ CIETUŠĀ KRŪŠKURVJĀ. Uzlieciet vienu plaukstu cietušā krūškurvja vidusdaļā, uzlieciet uz tās otras rokas plaukstu un saāķējiet pirkstus tā, lai tie nepieskartos cietušā ribām.

3. solis: VEICIET 30 PIESPIEDIENUS. Noliecieties tieši pār cietušo un spiediet

vertikāli uz leju, lai krūškurvis iegrimtu par 4-5 cm. Veiciet 30 krūškurvja masāžas reizes ar ātrumu 100 spiedieni minūtē.

4. solis: PĀRĻIECINIETIES, KA ELPCEĻI IR BRĪVI. Pārejiet pie cietušā galvas. Lai nodrošinātu, ka elpceļi ir brīvi, ar vienu roku atlieciet cietušā galvu un ar otru roku paceliet zodu.

5. solis: UZSĀCIET ELPINĀŠANU. Cieši saspiediet cietušā degunu, lai nobloķētu nāsīs, un ļaujiet, lai atveras cietušā mute. levelciet elpu un ar lūpām apņemiet cietušā muti. Spēcīgi iepūtiet gaisu cietušā mutē, līdz krūškurvis paceļas (tam vajadzētu notikt aptuveni pēc sekundes).

6. solis: VĒROJIET KRŪŠKURVĪ SAPLOKAM. Saglabājot cietušā galvu atliektu un zodu paceltu, noņemiet savu muti no cietušā lūpām, skatieties uz viņa krūškurvi un vērojiet, kā tas saplok, un tad veiciet **OTRU** elpināšanas reizi.

Atkārtojiet **30 krūškurvja masāžas reizes**, kam atkal seko **DIVAS** elpināšanas reizes.

7. solis: TURPINIET VEIKT KPR. Turpiniet veikt KPR ciklus, kas sastāv no 30 sirds masāžas kustībām un 2 elpināšanas reizēm, līdz brīdim, kad ierodas ātrā palīdzība, cietušais pats sāk normāli elpot vai arī esat pārāk noguris, lai varētu turpināt.

1. NOSPIEDIET BRŪCI

Ja nepieciešams, novelciet vai nogrieziet apģērbu ap brūci. Lai mazinātu asins plūsmu, nospiediet brūci ar pirkstu, plaukstu vai dūri, izmantojot marles kompresi vai tīru drēbes gabalu.

2. PACELIET UN ATBALSTIET SAVAINOTO VIETU

Turot brūci saspiestu, paceliet un atbalstiet savainoto vietu, lai tā būtu augstāk par cietušā sirds līmeni.

3. APGULDIET CIETUŠO

Palīdziet cietušajam apgulties, turot savainoto vietu paceltu uz augšu.

5. IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU

Izsauciet ātro palīdzību pa **tālruni 113**, ja cietušajam draud dzīvības briesmas. Pastāstiet ātrās palīdzības dispečeram, ka cietušajam ir ārējā asiņošana. Izstāstiet par savainojuma vietu un asiņošanas intensitāti. Gaidot ierodamies ātro palīdzību, novērojiet un atzīmējiet cietušā dzīvības pazīmes – reakcijas pakāpi, elpošanu, pulsu.

113

4. PĀRSIENIET BRŪCI

Uzlieciet brūcei spiedošu pārsēju. Pārbaudiet, vai asiņošana neturpinās. Ja tā turpinās, uzlieciet papildu spiedošu pārsēju, ja nepieciešams, vairākus.

■ ĀRĒJĀ ASIŅOŠANA AR SVEŠĶERMENI BRŪCĒ

1. APTURIET ASIŅOŠANU

Ja iespējams, mēģiniet saspiest kopā abas brūces malas. Nespiediet tieši uz svešķermeņa. Nemēģiniet izņemt svešķermeni no brūces. Uzlieciet spiedošus pārsējus brūcei ap svešķermeni abās malās, lai pēc iespējas saspiestu kopā brūces malas. Paceliet ievainoto ķermeņa daļu augstāk par sirdi, ja tas ir iespējams.

2. APSAITĒJIET BRŪCI

Pārļieciet svešķermenim marles saites gabaliņu. Uzmanīgi saītējiet pāri svešķermenim.

113

3. IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU

Izsauciet ātro medicīnisko palīdzību pa tālruni 113 un izstāstiet ātrās palīdzības dispečeram par cietušā traumas raksturu.

4. NOVĒROJIET CIETUŠO

Gaidot ierodamies ātrās palīdzības brigādi, novērojiet cietušā dzīvības pazīmes (pulsu, elpošanu un reakcijas pakāpi).

Pazīmes, kas var liecināt par lūzumu:

- sāpes,
- nespēja kustināt traumēto ķermeņa daļu,
- deformācija,
- pietūkums.

Necentieties atšķirt dažādos traumu veidus (sasitumu, sastiepumu, izmežģījumu, lūzumu).

Vienmēr pieņemiet, ka trauma var būt lūzums.

1. ATBALSTIET SAVAINOTO VIETU

Palīdziet cietušajam atbalstīt savainoto ķermeņa daļu, turot to pie locītavām, visērtākajā stāvoklī virs un zem ievainojuma.

2. APTINIET POLSTERĒJUMU AP SAVAINOTO VIETU

Aplieciet ap savainoto vietu polsterējumu, piemēram, dvieļus vai spilvenus, un atbalstiet to visērtākajā stāvoklī. Pie savainotās ķermeņa daļas varat pielikt aukstuma elementu, piemēram, ledu. Uzmanieties, lai nerastos apsaldējums. Izmantojiet audumu vai pārsienamo materiālu starp ādu un ledu.

113

4. NOGĀDĀJIET CIETUŠO UZ SLIMNĪCU

Cietušo ar lauztu roku, ja nav šoka, var vest ar automašīnu, savukārt kājas lūzuma gadījumā (ja jums nav atbilstoša transportlīdzekļa) ir nepieciešama ātrā palīdzība, tādēļ izsauciet ātro palīdzību pa tālruni 113. Gaidot ierodamies palīdzību, novērojiet cietušā dzīvības pazīmes.

3. FIKSĒJIET SAVAINOTO VIETU AR LAKATIŅU VAI SAITĒM

Nostipriniet savainoto vietu pie nesavainotās ķermeņa daļas. Rokas traumas gadījumā izmantojiet lakatiņa pārsēju, bet kājas lūzuma gadījumā – plati un šauri locītas saites. Mezglus sieniet veselajā pusē.

Cietušajam var būt traumēts mugurkauls, ja nelaimes gadījumu izraisījusi kāda no šādām situācijām:

- kritiens no augstuma,
- lēcieni ūdenī,
- ceļu satiksmes negadījums,
- cietušajam uzkritis liels smagums.

113

1. IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU

Ja blakus ir kāds, kas var jums palīdzēt, palūdziet izsaukt ātro palīdzību pa tālruni 113 un pats sāciet palīdzības sniegšanu cietušajam. Ātrās palīdzības dispečeram jāpastāsta, ka jums ir aizdomas par mugurkaula traumu cietušajam; jānorāda adrese vai pēc iespējas jāraksturo vieta, kur atrodas cietušais, kā arī skaidri jāatbild uz citiem ātrās palīdzības dispečera uzdotajiem jautājumiem.

2. NOFIKSĒJIET UN ATBALSTIET GALVU

Ja cietušais ir pie samaņas, neļaujiet viņam kustēties. Notupstieties ceļos aiz cietušā galvas un turiet to satvertu no abām pusēm pāri ausīm (bet ausis nenosedziet pilnībā). Novietojiet galvu neitrālā stāvoklī tā, lai galva, kakls un mugurkauls atrastos vienā līnijā. Atbalstiet galvu.

3. NODROŠINIET GALVAI PAPILDU ATBALSTU

Turpiniet turēt cietušā galvu. Palūdziet palīgam ap cietušā galvu, kaklu un pleciem novietot saritinātas segas, apgērba gabalus vai kādu citu fiksējošu materiālu. Turpiniet balstīt cietušā galvu, līdz ierodas ātrā medicīniskā palīdzība.

4. NOVĒROJIET CIETUŠO

Gaidot palīdzību, palūdziet palīgam novērot un atzīmēt cietušā dzīvības pazīmes – atbildes reakciju, pulsu un elpošanu.

AMPUTĀCIJA

1. SAMAZINIET ASIŅU ZUDUMU

Paceliet ievainoto ķermeņa daļu uz augšu un saspiediet to.

2. UZLIECIET PĀRSĒJU

Uzlieciet sterilu pārsēju vai nepūkojošos auduma materiālu un nostipriniet to ar saiti.

3. SNIEDZIET PIRMO PALĪDZĪBU SOKA GADĪJUMĀ

1. solis: Palīdziet cietušajam atgulties uz segas vai paklāja (ja tas ir iespējams).

2. solis: Atbrīvojiet ciešu apģērbu ap kaklu, krūtīm un jostasvietu.

3. solis: Apsedziet cietušā ķermeni un kājas ar segām vai apģērbu, lai viņam būtu silti.

113

4. IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU

Izsauciet ātro medicīnisko palīdzību pa tālruni 113 un izstāstiet ātrās palīdzības dispečeram, ka notikusi amputācija.

5. SAGATAVOJIET AMPUTĒTO ĶERMEŅA DAĻU

Ietiniet amputēto locekli marles saitē, ielieciet to plastikāta maisiņā. Cieši noslēgtu plastikāta maisiņu ar amputēto locekli ielieciet traukā vai vēl vienā plastikāta maisiņā, kas piepildīts ar ledus gabaliņiem vai citiem aukstuma elementiem (piemēram, sniegu, saldētavas saturu, aukstu ūdeni). Uz trauka (plastikāta maisiņa) atzīmējiet cietušā vārdu un ievainojuma laiku. Nododiet to rokās ātrās palīdzības darbiniekam.

6. NOVĒROJIET CIETUŠO

Gaidot palīdzību, vērojiet un atzīmējiet cietušā dzīvības pazīmes – atbildes reakciju, pulsu un elpošanu.

■ ĒRCES PIESŪKŠANĀS

KAS JĀZINA, IZŅEMOT ĒRCI

- Izņemot ērci, strauji neraujiet, neplēšiet to, jo tādējādi ērces mutes daļa var palikt ādā!
- Centieties pēc iespējas mazāk saspiest ērci, jo tā var atvēmt brūcē ar vīrusu inficētu šķidrumu!
- Nemēģiniet ērci noņemt ar sviesta vai eļļas palīdzību, kā arī nededziniet un nesaldējiet to, jo tad ērce koduma brūcē var atvēmt inficētu šķidrumu!

✓ Valsts aģentūrā "Latvijas Infektoloģijas centrs" Rīgā, Linezera ielā 3 (tālrunis 67014595)
ērces noņem BEZ MAKSAS (9.00–20.00 – vakcināciju kabinetā, 20.00–9.00 – Uzņemšanas nodaļā)

1. SATVERIET ĒRCI

Piesūkusies ērce ir jāizņem pēc iespējas ātrāk. Izvelkot ērci, vēlams to darīt ar cimdziem. Satveriet ar pirkstu galiem vai pinceti ērces galvu tik tuvu cietušā ādai, cik vien iespējams. Mēģiniet pēc iespējas mazāk saspiest pašu ērci.

2. IZŅEMIET ĒRCI

Vienmērīgi, lēnām griežiet ērci pretēji pulksteņa rādītāja virzienam un vienlaikus nedaudz velciet ērces galvu uz āru. Tikai pacietību! Jums noteikti būs nepieciešams atkārtot ērces galvas griešanu pretēji pulksteņa rādītāja virzienam vairākas reizes, līdz to izvilksiet. Kad ērce izvilкта, piesūkšanās vietu dezinficējiet ar spirta vai joda šķīdumu (ja cietušajam nav alerģiskas reakcijas pēc joda šķīduma lietošanas).

Cietušais var būt guvis elektrotraumu no AUGSTSPRIEGUMA STRĀVAS (augstsprieguma elektrolīnijās, elektroapgādes kabeļos) vai ZEMSPRIEGUMA STRĀVAS (bojātos slēdžos, elektroiekārtās un vados).

➔ Ja cietušais būs guvis traumas no AUGSTSPRIEGUMA STRĀVAS un izdzīvojis, tad pēc šāda negadījuma viņš, visticamāk, būs bez samanas, ar smagiem apdegumiem un citiem ievainojumiem (ko būs radījis strāvas trieciens, pametot cietušo gaisā).

1. PĀRLIECINIETIES, VAI IR DROŠI TUVOTIES CIETUŠAJAM

Pirms palīdzības sniegšanas apskatiet negadījuma vietu, nekam nepiekaroties. Izslēdziet elektriskās strāvas avotu (piemēram, pie drošinātājiem vai centrālās sadales skapī). Neizmantojiet metāla priekšmetus, lai pārtrauktu kontaktu ar strāvas avotu. Jūs varat arī aizvērt elektriskās strāvas avotu prom no sevis un cietušā. Nostājieties uz sausa, izolējoša materiāla (koka kastes, telefongrāmatas). Izmantojot koka kārti vai slotu, pastumiet strāvas avotu prom no cietušā.

2. NOVĒRTEJIET SITUĀCIJU, MĒGINIET PANĀKT CIETUŠĀ REAKCIJU

Uzdodiet cietušajam jautājumus un viegli pāpuriniet viņu aiz pleca. Ja reakcijas tomēr nav, veiciet nākamās pirmās palīdzības soļus.

3. IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU

Ja pie cietušā esat viens pats, nekavējoties uzsāciet nākamās pirmās palīdzības soļus.

Ja blakus ir kāds, kas jums var palīdzēt, palūdziet izsaukt ātro palīdzību pa tālruni 113. Ātrās palīdzības dispečeram jāpastāsta iespējama cietušā bezsamaņas cēlonis, jānorāda adrese vai pēc iespējas skaidrāk jāraksturo vieta, kur atrodas cietušais, kā arī skaidri jāatbild uz citiem ātrās palīdzības dispečera uzdotajiem jautājumiem.

4. ATBRĪVOJIET ELPCEĻUS

Pārbaudiet, vai cietušā elpceļi ir brīvi un nenosprostoti. Izņemiet svešķermeņus no cietušā mutes dobuma, ja tādi ir saskatāmi. Atlieciet ar vienu roku cietušā galvu un ar otru roku paceliet zodu, lai atbrīvotu elpceļus.

5. PĀRBAUDIET ELPOŠANU UN ASINSRĪTI

Noliecieties pie cietušā sejas un pārbaudiet elpošanu. Vērojiet krūškurvi (krūškurvja elpošanas kustības), ieklausieties elpošanā un mēģiniet sajūst elpu. Konstatējiet, vai cietušais ELPO normāli

NEELPO ➔ Izsauciet ātro palīdzību pa tālruni 113 (ja tas vēl nav izdarīts) un sāciet kardiopulmonālo reanimāciju (cikls – 30 krūškurvja masāžas reizes un 2 elpināšanas reizes). (Sīkāk sk. informatīvo materiālu ABC shēma, CIETUŠAIS BEZSAMANA.)

ELPO ➔ veiciet nākamās pirmās palīdzības soļus.

6. NOLIECIET CIETUŠO STABILAJĀ SĀNU GUĻĀ UN IZSAUCIET ĀTRO PALĪDZĪBU

1. solis: Notupstieties ceļos pie cietušā. Noņemiet cietušajam brilles, ja tādas ir, izņemiet no kabatām lielus priekšmetus (mobilo telefonu vai lielu atslēgu saišķi).

2. solis: Pārlicinieties, ka cietušajam abas kājas ir iztaisnotas. Sev tuvāko cietušā roku salieciet plecā taisnā leņķī pret viņa ķermeni un elkonī ar plaukstu uz augšu.

3. solis: No jums tālāk esošo cietušā roku pārliciet šķērsām pāri viņa krūškurvim, lai plaukstas virspuse būtu pie jums tuvākā cietušā vaiga. Salieciet no jums tālāko cietušā kāju celi uz augšu, lai pēda būtu pie zemes.

4. solis: Velciet saliekto cietušā kāju uz savu pusi un pārvēliet cietušo uz sāniem.

5. solis: Pārbaudiet, vai cietušajam augšējā kāja ir saliekta taisnā leņķī gan gūžas locītavā, gan celi.

6. solis: Atlieciet cietušā galvu atpakaļ un paceliet viņa zodu, lai elpceļi būtu brīvi. Atbalstiet cietušā galvu ar roku.

7. solis: Ja vēl neesat to izdarījis, izsauciet ātro palīdzību pa tālruni 113. Vērojiet cietušā dzīvības pazīmes.

Tālāk būs instruktāža darba aizsardzības jomā konkrētajā darba vietā un ugun drošībā. Šajā instruktāžā tiks pārrunāts par visiem konkrētajiem drošības pasākumiem Tavā darba vietā.

Atceries, ka par abām instruktāžām Tev būs jāparakstās instruktāžas žurnālos. Ar savu parakstu Tu apliecini, ka esi sapratis Tev sniegto informāciju un apņemies pildīt šīs prasības.

Ja kaut ko neesi sapratis – vaicā, nevis klusē!

Veidosim vidi sev apkārt!

www.aina.lv

Paldies!

Kompetenta institūcija
darba aizsardzības jautājumos

Ugunsdzēsības aparātu dzēstspēja

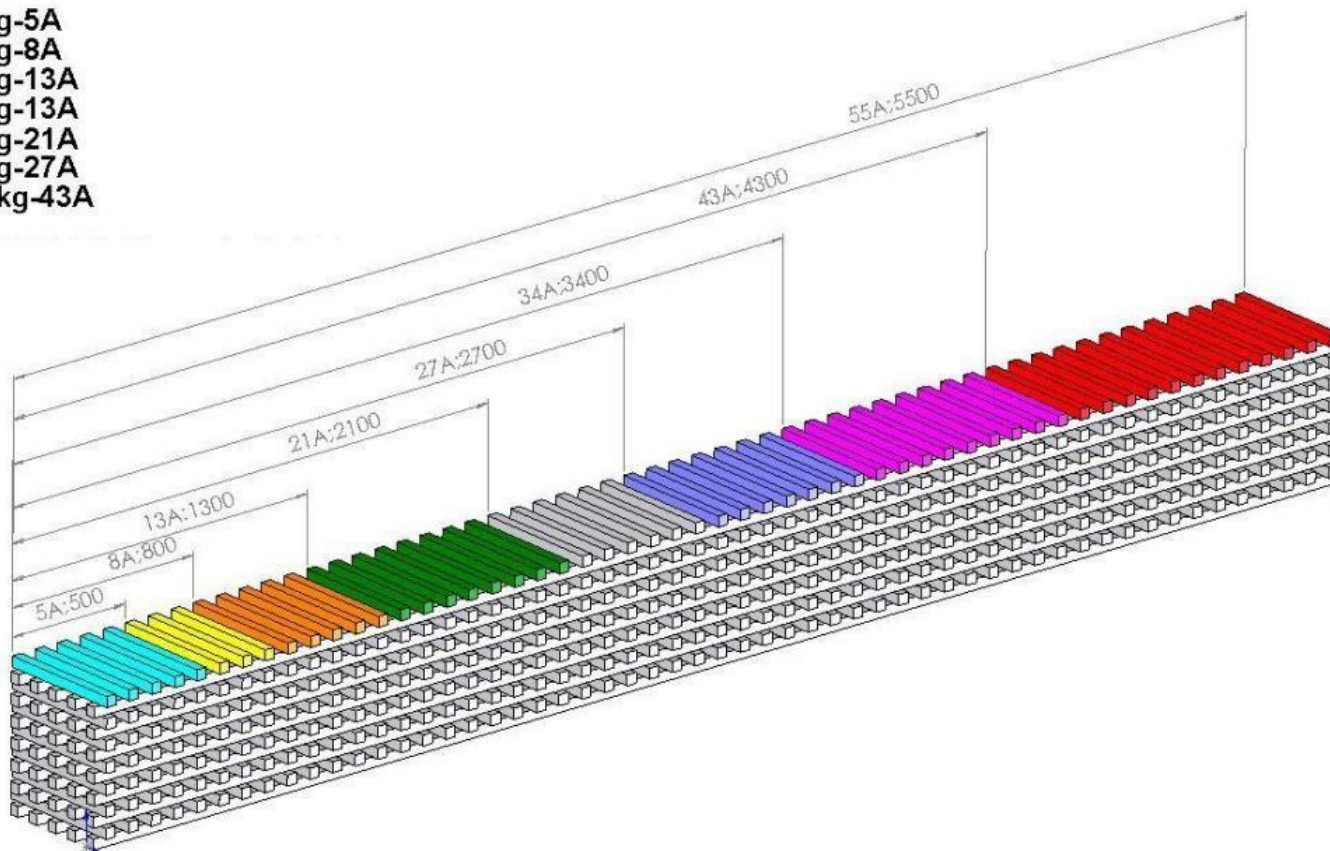
- Ugunsdzēsības aparāts GP-4xABC (Polija) 13A 113B/C
- Ugunsdzēsības aparāts PA-6s (Latvija) 34A 183B/C
- Ugunsdzēsības aparāts PA-6 (Latvija) 34A 233B/C
- Ugunsdzēsības aparāts PA-6 (Čehija) 21A 183B/C
- Ugunsdzēsības aparāts PA-2T ar turētāju (Latvija) 13A 89B/C
- Ūdens-putu ugunsdzēsības aparāts UPA-9 (Latvija) 21A 183B
- Ūdens-putu ugunsdzēsības aparāts UPA-6 (Latvija) 13A 113B

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

A klases testa modelis

1kg-5A
2kg-8A
3kg-13A
4kg-13A
6kg-21A
9kg-27A
12kg-43A

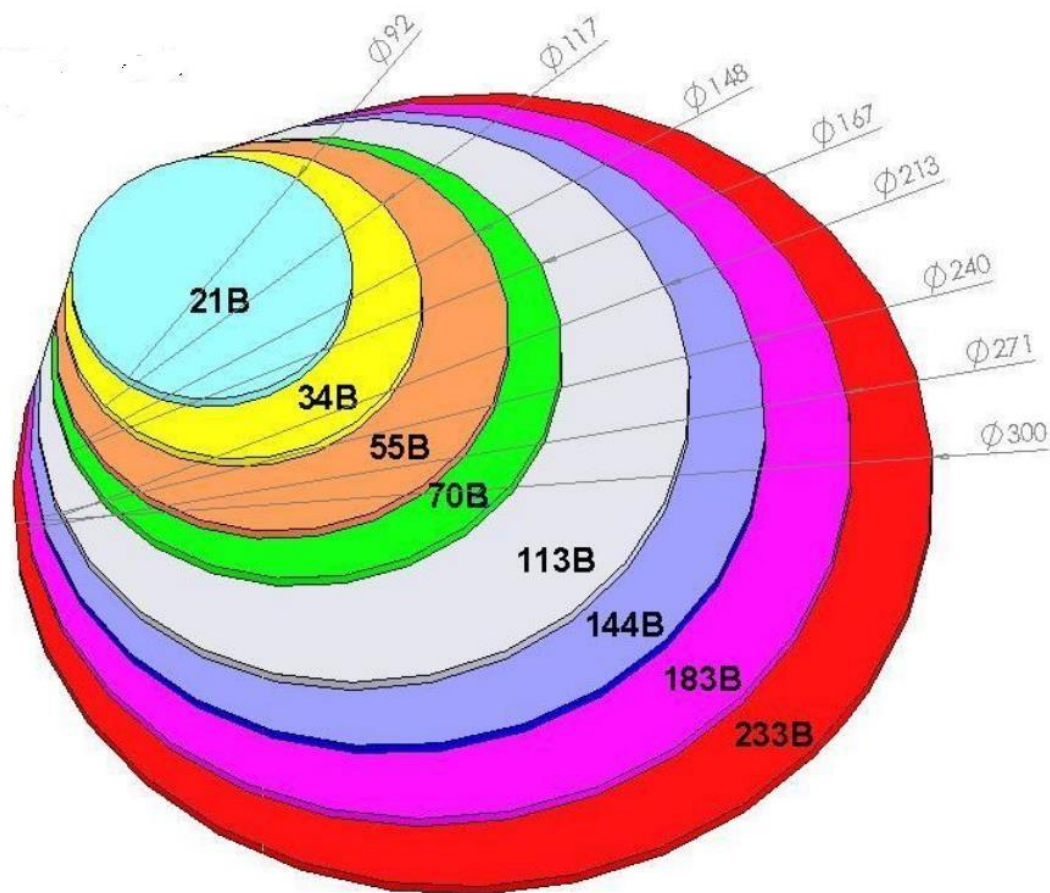

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

B klases testa modelis

1kg-21B
2kg-34B
3kg-55B
4kg-70B
6kg-113B
9kg-144B
12kg-183B
VALPRO PA6 sasniedz 233B

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Dzēstspējas klases uz aparātamarkējuma

Ugunsdzēsības aparāts

12 KG ABC PULVERIS

55A 233B C

 1. NOŅEMT DROŠINĀTĀJU

 2. IESIST POGU

 3. ATVĒRT SPRAUSLU SASPIEŽOT SVIRU

 A

 B

 C

BRĪDINĀJUMS

UZPILDIET PĒC KATRAS LIETOŠANAS. PĀRBAUDIET PERIODISKI IK GADUS NOSVERIET DZENOŠAS GĀZES BALONIŅU.

LIETOT TIKAI TĀDAS UGUNSDZĒSĪGĀS VIELAS UN REZERVES DAĻAS, KAS ATBILST ŠIM MODELIM

UGUNSDZĒSĪGAIS LĪDZEKLIS: 12 kg ABC APSTIPRINĀTS № 413 A

DZENOŠĀ VIELA 225 g CO₂ TIPS X25H

TEMPERATŪRAS DIAPOZONS -20° C LĪDZ +60° C

RAŽOTĀJS